

Tas Latweeschu draugs.

1840. 28 Merz.

13ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

No Birschu = muischas, Kursemmé. Labba un pastahwiga muhsu seemo, zelsch labs un ne kur aplam dauds sneega, bet laiks tomehr newesseligis, jo dauds zilweku nomir st, wisswairak behrni ar garru kahsu. Lai Deews dohd, ka siltakas deeninas drihs scho behrnu fehrnu aisdsihtu. — Pee schahs seemas labba zekka laudis warretu labbu naudu nopelnitees ar balku weschanu, kas us Rihgu pa Daugawu taps nolaihti, bet ar sirgeem ne eet lahga, tee firgst un sprahgt pee labbas un pilnas barribas, jo teem atkal zehrnu fehriga. — Tai 14ta Merz leela nelaimé notikke muhsu uhdens sudmallâ tanni pussmuischâ, ko fauz dselses = nammu. Sudmallas behnina gulleja dauds rudsu un no Leischeem wehl zittus peewedde klahit. Paschâ laikâ, kad jau beidse rudsus behr, 3 fihjas kaluhse un wissi rudsi lihds ar 8 zilwekeem, kas wehl behnina bija, tappe eerauti eeksch uhdens rattur kambari, kas appaksch behnina bija; — 6 zilweki no flihske rudsoos un 2 tappe eewainoti un palikke pee dschwibas. Winnu beedri, Leischu semneeki, stahweja kâ apstulbuschi no bailibas, pats sudmalneeks ne bija mahjâs. Warr buht, ka zaur ahtru israkshanu wehl zittus nelaimigus zilwekus warreja glahit, bet prahts un paligs par wehlu nahze. Kad lihkus israkke, tad tohs atradde stahwoschus rudsoos. Zitteem no scheem noschupuscheem zilwekeem effoht seewas un behrni. Lai Deews tohs nelaimigus lautinus eepreezina un apmeerina un teem palihds, tahdas behdas panest. Kad schi nelaimé buhtu notikkusi masu brihtinu agraki, tad 30 zilweki buhtu sawu gallu atradduschi, un kad masu brihtinu wehlat, tad ne weens ne buhtu pohstâ gahjis, jo paschâ laikâ pehdigus maisus istukschoja. Arri dauds rudsu irr bohjâ gahjis: zitti no uhdens aiskrauti, zitti ismehrzeti; tikkai 300 puhru sawu rudsu tappe fanemti. L.

Is Konstantinopeles, Turku semmê. No turrenes gramata nahze us Sprantschu semmi, ta stahstija, tee Schihdi tanni pilfatâ ne grihbhoht gaidiht us sawu pestitaju ilgaki, ne kâ lihds 1840tam gaddam. Ja winsch ir scho gaddu ne nahkschoht, tad tas winneem flaidra sime buhschoht, ka winsch gan jau zittâ kahdâ laikâ effoht nahjis, un tad winni arri wissi dohschotees tikween raudsiht, kureâ zittâ tizzibâ zilweki winnu jau ihsten zeenijohit. — Winnu paschu preekschneeks winneem us to effoht atbildejis, winsch teem pretti ne ko ne warroht fazzihit; jo tahdas paschas dohmas winnam gan arri jau fenn greesufshees

galwâ. Nu, lai Deew's dohd, ka schi sinna buhtu teesa, un Schihdi arri no wiffa prahta greefthohs us krittigu tizzibu.

• Runnafchanas pee maltites.

Pirma datta.

Ja tu mans draugs, Wahzsemme reisidams, no Nirnbergas pilssehtas pa seelzeku ween us deenas widdus pussi brauzi, tad tu tulihc winnpufs Altmihl eeksch fahnu eeleijas nahzi, kas ne tabtu eeksch kalneem ee-eet. Strautinsch tanni pawelkabs, ko arraji ne labpraht uhdena pilnu reds, jo faufds gadods tur wairak sahles aug, ne ka flapjds, un us deenas widdus pussi augsts kalns irr, ka preekschâ aishahsts. — Pa labbu rohku no ta seelzeka, kas gare schi kalna fahneem welkabs, irr weenas semneeka mahjas, un wissapfahrt lauki un plawas, kas pee tahm peederr. Brangas leetas ahbeles, un wall-reekschu kohki irr us pascheem istabas un schkühna jumteem usgullufschas ar saweem isplehtufcheem sarreem, un ais ta dahesa irr awots, ar alkmineem islikts, no ka ne ween ohsola fille ar weenu pilna peetekf, ko lohpus dsirdiht, bet arri pelze atleef, wardehm par islusteschanu.

Schih's semneeka mahjas jau tai paschâ weerâ bija 158tâ gaddâ, un ta ka schodeen zilwefi tur irr apradduschi dschwacht, ta part gan arri to reis tur darrijuschi, kad tai gaddâ walkars mettahs 14tâ swehdeenâ pehz waffaras swehtku atfwehtes. Prohti, fainneeks, abbas rohkas kabbarâ eeduhris, preeksch durwim atsteepahs; fainneeze bija us henki apsehdufees, selkes lahpidama, un winnu 3 behrni, 2 puifchi un 1 meita, pa dahrsu skraidija, un brishcheem pee teem augtu kohleem fitte, sillas pluhmes nokritinadami. Pa tam kahds ahbols no sawa sawra atwaisijahs un sahle rekritte, un tad bija behrneem ko skreet, zittam pahz zittu, un to dabuht.

Tahdâ patihkamâ lusteschana tee behrni apstahjahs, diwi swefchineekus eeraudsidami, kas seelzeku atstahje, un us tahm mahjahm greefahs. Tas weens bija basnizas kungs, muhks no Augustineeru kahrtas *), un ar to weens zilwefi, kas to peekuffuschu sirgu gan driht willschus waddija. Tee behrni gan reisahn jau bija ubbaga muhkus redsejuschi, kas ikgaddods preeksch sawu klofsteri dahrsa auglus, pantus, galku un zittas waijadsibas sawahle. Bet tahdas kahrtas muhki, un to paschu wehl jahschus, tee nebija redsejuschi, un tezzeja, zil ween warreja, to tehwan pateikt.

Tas fainneeks bija deewabihjatais, un no sirds zeenija mahzitaju ammatu. Râ to dsirdejis, winsch tulihc tam muhkam preetim gahje, un apfwehteschanu isluhdsees, to us sawu sehku waddija. Tur winsch tam palihdseja no sirga nokahpt, un schehlojahs redsedams, ka tas jahjeis gan warreja buht padauds stipri

*) Pamaahzischana. Eeksch Katoly semnehm dauds klofsteri irr, tur muhki eekschâ miht, tas irr tabdi wihri, kas apfohljuschi, tahm pafaules leetahm pa wiffam atfahz zihc, un lohpa dschwacht Deewu luhgdami. Tahdu irr no daschadas kahrtas, un katreem sawads apgehrtis un sawa isdarrifchanas wihse. Augustineerem wiffwairak us Deewa wahrdu mahzifchanu jafpeeschahs; — ubbaga muhki apfahrt eet, pahrtifchanas luhgtees. Katram klofstream saws wirfneeks irr, kas tohs muhkus walda. —

un ilgu laiku jahjis, jo winsch ar wissu sirgu skaidri bija nogurris. To lohpu winsch tam swescham wihram, un sawam kalpam usdewe, un eewedde to muhli sawâ istabâ, un guldinaja to eefsch gultas. Tai pussê arraji tahdu mihlstu gultamu jau zeeni turreht. Prohti, ja kahds fainneeks irr zil ko pahetizzis, tad winsch sawâ dischâ istabâ weenu leelu gultu turr ar juntu. Tur leels zissu mais eefschâ, un galwas spilwenis, abbi ar melni nopehrwetu drabnu apwilkti. Augscham us gultas juntu stahw dseefmu grabmatas, schakteles, kur tee zilts raksti tohp glabbati, wahzeles ar schuimeem, un zittas masas seetas. Appalsch gultas pa seemu wistas miht, un wirsû us to ziffas maisu tas namma tehws waltas laikâ steepahs paduffedams, un tur dauds netruhks, ka tâ gaddahs pa wissu to laiku, kad apkuhlis, lihds atkal ja=et eefsch druwas. — Tam muhlim ar saweem platteem swahrkeem, klostera geughtu dsihwi apradduscham, tâ labbaki patikke gulleht, kâ us mihtsteem un filteem spalwu spilweneem. Winsch drihs atpuhtahs, un ta mahju meita, firtu uhdeni eenessusi, arri tam atsehje tahs gruh-tas pastalu sohles (jo schahdi muhli sekkes un sahbalus newalka) un nomasgaja winnam puttektus un dublus no kahjahm.

Bet par tahdu laiku, kamehr man wajjadseja lassitajeem no tahs gultas istahstih, ta fainneeze jau bija leelu ugguni uskuhrusi kuknê, un panni uslikkusi ar dseltaneem taukeem. No teem pautem un tahs sagreestas zuhku galkas, kas tannis tappe apmaifita un zeptra, itt falds smaks nahze pa wissu nammu, un tas sweschais kalps mannija, ka tas Deews, kas to praweetu Esijaku apgahdajis, winnu ar to basnij=lungu us itt labbu weetu bija weddis. Tas sirgs, kas nelikkahs masam zilwekam peederrors, arri jau bija baltas ausas sagaidijis fillê, un sweedse, ar salmeem nobahrstihes un ar firtu uhdeni nomasgahs. Pee pascha burgemeistera pilssehtâ winsch nebuhtu labbaku apkohpschanu redsejts! Kad nu wiss bija apkohps kuknê un stalli, ko wajjaga, tad wissi faines laudis eenahze istabâ pee ta aplahsta galda. Preeksch teem weeseem tas gahrds pautu ehdeens us alwas schkihwi lihgojahs, preeksch teem mahju zilwekeem, fainneekeem un gahjeem, beesâ putra gaddijahs dsikâ blohdê, un paschâ middû seels sweesta gabbals. Tas muhlis preeksch ehshanas, un pehs tahs, skaitija luhgshanas, bet ne latiniskâ wallodâ, kâ zitti muhli zeenija darriht, kas preeksch schim pee ta pascha galda bija pameeloti. Ne, winsch tahs fazzija tehwu wallodâ, un ne ween tohs pateizibas wahrbus, bet winsch arri paschu fainneeku, fainneezi, behrus un faimi ar teem Deewa wahrdeem pamahzija tur klahru, kas tannis wehrâ leekamâs mahzibâs lassami irr Luttera katkismê. Ta gan bija ihsa pamahzishana, un tas muhlis arri peekuffis likkaks, bet winnam tahda drohscha un skanna balfs bija mahzoh, ka wissi klausitaji itt aisgrahbti palikke firdi. Sinnams, teem jau bija prahti atwehrti ar teem laipnigeem wahrdeem, ko winsch pee mal-tites bija fazzijis. Es nu arri lassitajeem zittas wiana runnaschanas gribbu stahstih.

Prohti, kad tas muhlis redseja, ka fainneezes meitina, no mahtes rohkahm sweestu dabbujusi, paldees fazzija, tad winsch tâ teize: tas man patihk, tâ labbi darrihts, meitin! — Arri pee mums klosterôs tee jauni muhli pee tam tohp turreti, ka winneem karu reisi gohds jadohd, kad kaut ko dabbu, un jafalka:

lai Deews irr flawehts par wissu, fo winsch mums nowehle. Un tas naw par
 flitu, jo tas tadeht noteek, lai tee jauni zilweki aprohn, wissu ar pateizibu pee-
 nent preeksch Deewa un preeksch zilwekeem. Arri wezzi gudri wihri gan pa reiss
 un labbi irr mahzijuschi, ka Deewam, wezzakeem, un ffohlmeistereem
 ne kad newarr ganna pateikt, nedf atlihdsinahr. Bet Deewam schehl
 schinnis laikds daudreis ta noteek, ka jau fakka: tehws drihsal warr 6 behrneem
 maissi doht, ne ka 6 behrni sawam tehwan. Esmu dsirdejis, ka weens tehws
 saweem behrneem wissas mantas bij ardewis, mahjas, lohpus, traufus un wis-
 sas leetas, un gribbejis, lai nu behrni tam maissi dohd. Winsch papreeksch kahdu
 laiku pee sawa wezzaka dehla mittis, bet schim apnikke to turreht, un winsch saz-
 zija: tehw', Deews man scho nakti jaunus dehslus dewis, un jagahda weetas,
 fur schuhpuli uslahrt, woi juhs negribbat pee ohtra dehla eet, tam irr leelaka
 istaba? — Kad winsch nu kahdu laiku pee sawa ohtra dehla bij stahwejis, tad
 tam arri apnikke tehwu mittinaht, un winsch sazzija: tehw', jums patihl filta
 istaba, un man ar to fultumu galwa reib, woi ne=eseet pee jaunaka dehla, tam irr
 filta istaba, jo tas irr bekkeris? — Tas tehws arri gahje pee ta stahweht. Un kad
 winsch kahdu laiku tur bija mittis, tad schim arri apnikke to turreht, un winsch
 sazzija: tehw', pee man weenadi ween durwis klabb, un juhs ne kahdu deenas widdu
 newarrat dabbuht gulleht, woi ne=eseet labbaki pee Kattrines, tai irr meeriga weeta
 pee pilsfektas muhra? — Tas wezzais manija, par fo tas bija, un pee few ta
 dohmaja: labbi, es to darrischi, es taifischohs pee sawas meitas stahweht, fee-
 wischkeem irr mihlsta firds. Bet kad winsch kahdu laiku pee tahs bijis, tad tai
 arri apnikke winnu turreht, un winna suhdsejahs, ka auksti kauli paleekoht, kad
 wezzam tehwan effoht par augstahm treppehm janokahp j us basnizu jeb zittur
 fur eijsht, un warroht winsch gollu dabbuht freidams. Bet ohtras mahsas Lih-
 ses namma ne kahdas treppes ne=effoht, tai ta eestahweschana pee paschas sem-
 mes. — Tas wezzais, gribbedams ar labbu atstah, sazzija, ka teesa gan effoht, un
 gahje pee ohtras meitas. Un kad winsch tur ihfu brihdi bij stahwejis, tad schi
 winnam apsinnoja zaur zittu, ka winnai ta istaba pee uppes=mallas effoht milka,
 un tas ne=effoht labs preeksch wezzeem laudin, kam kauli fahp. Bet jaunakai
 mahsei, tai mirronu razzeja fewai pee Pehtera kappeem, effoht saufas mahjas.
 Tas wezzais pats dohmaja, ka warroht buht teesa, un gahje ais wahrteem pee
 sawas jaunakas meitas Leenes stahweht. Un kad winsch tur 2 deenas bijis,
 tad schihs dehlinfch ta pamelfe: woi juhs sinnat, weztehw, fo mamme wakkar
 Lihsei sazzija? Jums labbaki buhtu tannis mahjas eekahpt, fo tehws isroh! —
 To dsirdoht, tam wezzam firds pahrruhke, un winsch ar sawu krehhu atgahsahs
 semne, un nomirre. Smilfschu Pehteris nu to peenehme, un tas winnu wairak
 schehlo, ka tee 6 behrni, jo winsch no ta laika tam wehle gulleht neaistiktam sa-
 wa weeta. Tapehz zeeni sazzih, ka tehws drihsal warr 6 behrneem maissi doht,
 ne ka 6 behrni sawam tehwan.

J. R.

(Zittas dallas us preekschu.)

Wrihw drikkht. No juhmallas gubbernementu augstas waldischanas pufes;

Dr. C. E. Napier sky.

Latweefchu drauga

p e e l i f f u m s

pee N° 13.

28 März 1840.

J a u n a s i n n a.

No Ehrgames draudses, Widsemme (15. März). Trefschâ März m. d. mums bija itt swehta un preeziga. Jaunu ehrgeli muhsu mihtâ basnizâ eefwehtija, un pirmu reisi spehleja un bihbeles-beedriba peektu reisi sawu faee-sch anu swehtija. — Ehrgele irr gan zilweku rohku darbs, bet tomehr Deews, kas sawâ nammâ griibb peeluhdsams garrâ un pateesiba, ehrgeles stabbulehm dsihwu dwa-schu irr eepuhtis un ar winnas skannu grehzineeku zeetas firdis spehj pakustinaht un sil-diht. Tâ kâ tihrumâ semme ja-pakusina un ja-isjanz ar arflu un ar ezzeeschahim, ka teek gattawa sehjejam, tâ pat ar ehrgeles skannu pakusina firds semmi un pascham Deewa wahrdu sehjejam, kad uskahpj us kanzeli, firds buhs weeglaka un drohschaka tapehz, ka tas Rungs pats sawu tihrumu irr fataisijis. To gan tee Prattis, kas ne kad ne dsirdeja sawâ basnizâ ehrgeli. Tee arr' pateiks no firds scheligam Deewam, kas muhsu nabbadsibu usluhkojis un jaunus preekus mums sagahdajis, un par to wiswairak ja-pateiz Deewam, ka ar mihslestibas dahwanahim ween jaunu ehrgeli warreja eenahkt. No draudses kungeem salassija 150 rubt. sudr. un no Latweescheem un Iggauneem 120 rubt sudr. Zitta nauda gan wehl truhst, bet to eenahzihs arr', ja Deews palihds. Pateikschana wisseem mihsleem draudses lohzeekem, kas mahzitajam palihdseja scho jaunu jaukuminu sagahdajt! — Bihbelu-beedribas preekschneekem bija arri preeks redsoht, ka winnu darbs naw weltigs. Zitteem gaddeem to deweju gan bija wairak, kâ scho gaddu; jo pehr mums bija 715, scho gaddu skaitijam 452 ween, kurreu wahrdi bija eerakstii. Bet schee wiswairak faeeschanas-deenâ sawas dahwanas atnesse un agraki dauds ne lassija wiss, arri dauds ne skubbinaja wiss. Tapehz jo wairak Deewam jadohd gohds, kas muhsu kluffas luhgschanas paklausijis un bes muhsu wahrdeem zaur sawu wahrdu spehku tahs firdis proht lohziht us to weenigu leetu, kas waijaga. Salassija naudas preeksch bihbelu-beedribas 43 rubt sudr. no Latweescheem un Wah-zeescheem. — Muhsu mahzitaiss spreddiki fazzija par teem swehteem wahrdeem, kas las-fami Jahna par. gramata 3schâ nodallâ 18stâ perschâ: »pirkait fewim seltu, kas ug-guni irr isdedsinahs, ka juhs baggati tohpat, un baltas drehbes, ka juhs tohpat ap-gehrbti un ka juhsu kailibas kauns ne tohp redsehts, un azzu sahles, ka juhs warrat redseht« — parahbidams, ka tahdas dahrgas mantas no bihbeles ween warroht eenahkt, kad tik grehzineeks ne taupa sawu grehzigu firdi, to par taisnu issteikdams, bet to dohd Deewam par maksu, sawu nabbadsibu isfuhdsedams! — Triates mahzitaiss draudsei ar deesgan jaukeem stahsteem isflaidroja, ka ar bihbeles-beedribahim eet pasaulê un kahdi swehti tizzibas augli rahdabs no tahs swehtas sehklas, ko schinnis laikos wissas mallu mallas iskaisa. — Tas Rungs, kas mums palihdsejis par scheem gaddeem 529 jaunus testamentes un 31 bihbeles isdallih, no schahs swehtas sehklas augtus arr' fa-krabs sawos muhschigos schkuhdos. Tahdâ tizzibâ un zerribâ luhdsam: Rungs, lai nahk tawa walstiba! Amen.

E i h d s i b a s.

1. Tas wiss-dahrgakajs tihrumš.

Baggats kungs schinkoja jauku semmes gabbalu nabbagam zilwekam par ihpa-schumu. Nu buhtu jadohma, ka tas zilweks par to buhs preezajees, to semmi ap-strahdajis, apkohpis un apsehjis; — bet kas to dewe? Winsch atstahje to tihrumu ne-apkohptu. Kas us to auge, to itweens warr saprast: zits ne kas, ka — sahles. Kad winnam fazzija, ka kuhtris effoht bijis, ka sawu tihrumu ne effoht apstrahdajis, tad schis nogahje un issehje wehl wairak sahlu us to, ta ka wiss tihrumš ar tahm bij ka apklahts. — Tu prassi, ko schi lihdsiba apsihme? Miblais zilweks, tas tu effi. Tu no sawa radditaja arr' effi dabbujis jauku tihrumu pehz apstrahdashanas, prohti: tawu dwehfeli. Bet woi tu gahda par to? Ne! tu aijnirsi, ko tu wehl no Deewa wahrdeem effi mahzjeees; tu tohs wairs ne lass; tu wairs Deewu ne luhdsi; ja arri luhds, tad tawa luhgschana irr ka par garru-laiku, remdena ween; tu ne eij tikkuschi Deewa nammä; kad arr' no-eij, tad tu labbi ne klausi, ko Deewa-kalpi tur sluddina, pehz arr' ne pahrdohma, ko tur effi klausijis jeb lassijis, — ar wahrdu sakkoht: tu sawu nemiristamu dwehfeli gan drihs ne maf ne apkohpj. Tu issehje wehl pats tihscham sahles tawä dwehfelē: tu dsennees wairak pehz schahs pafaules isnihzigahm mantahm un kahribahm, ne ka pehz debbes waltibas, us kurru mehš wissi effam aizinati.

2. S a p n i s.

Mabbags tehws badda laikā sawä firdi gauschi bij noskummis un dohmaja: ka gan fewi, fewu un behrninus usturrechoht? Tä behdadamees, winsch weenreis sapni redseja trihs engelus. Tas pirmis engelis nometahs zeltos un ta luhdse: »Es pazettu mannas azzis us to Kungu, manna palihdsiba nahk no winna, kas debbest un semmi irr raddis-jis.« — Dhtrais engelis rakke no semmes saknes un zittus auglus un fazzija: »Eeksch sweedreem tawa waiga buhs tew to maissi ehst.« Treschais salassija tahs israktas saknes un fazzija: »Salassait tahs atliffuschas druffas, ka ne kas ne isbahrstahs.« Zaur scho sapni tam gauschi apbehdinatam zilwekam tiffe parahdihts, ka winnam buhs eeksch tiz-zibas Deewu luhgt, zihgti strahdaht, un to, ko winnam Deews peeschkihriš, ne-apdoh-migi ne isschlehrst; Deews tad gan winnu un tohs sawejus usturrechoht. Arri mums, draugi mihti, ta pat jadarra, kad mehš bes behdahm un subdishanas zaur scho pafaulli gribbam zaur-eet.

26.

S i n n a

tahm swehtdeenahm un swehtku ^{vahr}deenahm, kas Luttera basnižās tohp swehtitas.

IX. S a l k a z e t t o r d e e n a.

692trā gaddā pawehleja tas pahwestis ar wahrdu Leō II. scho deenu swehtihst, un pateesi, dahrga un augsti zeenita itweenam Jesus draugam irr schi peeminnas deena, kurrā winsch, tas dwehfelu draugs, preeksch sawas zeeschanas pehdigu reisi ar saweem mahzkleem kohpā ehdsams, eestahdija swehtu peeminnas meelastu, ko arri mehš baudam, apswehtitu maissi un wihtu fanemdami, un turklaht peeminnam un ap-dohmajam, ka tas Kungs Jesus Kristus tapehz, ka to brihd pafaule to taisnibu un pateesibu eenihbeja, ko winsch zilwezigai tautai atnesse, — taisnibas un pateesibas lab-bad — labbak krusa nahwē nodewe sawu meesu un affini, ne ka no pateesibas zetta

schaubijees, gribbedams, lai winna zeenitaji tà pat kà winsch, pateesibu darroht un sluddinajoht, ne behdatu ne par paschu nahwi.

Wezzòs laifòs schinni deenà lassija basnizàs draudsei preekschà to 23schu Dahwida dseefimu, kur 2trä pantinà schee wahrdi stahw: »Winsch man leef us sahlainahm gannibahm gannitees;« — un no scha wahrda peelikke schai deenai to wahrdu: »Satta zettordeena.

Wezzòs laifòs fristigàs basnizàs mahzija, ka zaur uppureem un dahwanahm, zaur meesas mehrdeschanu un noliktu zellu staigaschanu warroht samantohht grehku peedohschanu; jo effoht dsihwojuschi dauds swehtu zilweku pasaulè, kas wairak labbu strahdajuschi, un zetuschi, ne kà winnu grehku mehrs leels bijis, un zaur to debbes grahmata labbu krahjumu grehku peedohschanas samantofuschi. Rohmas biskapam Kristus effoht atdewis debbes walslibas atflehgas un schin, kà Kristus weetneekam, effoht walla dohta, no ta labbu darbu krahjuma scham jeb tam pehz patifschanas grehkus peedoht un atrehkinaht no ta, ko zitti effoht sakrahjuschi pahr mehru. — Gesahumà, kas gribbeja dabbuht grehku peedohschanu, tam wajjadseja pee pascha pahwesta eet us Rohmas pilssehtu; bet wehlaki suhtija pahwests kuptschus us semmehm ar grehku peedohschanas grahmatahm, ko schee tà pat par naudu isfohlija, kà muhsu laifòs Schihbi sawas bantites, addatas un lakkatus pirzejeem fohla. — Bija weens tuhktsohts peeziimts un peezi basnizàs Italias semmè, kas bija tik baggatas ar labbeem darbeem, ka ikweenam, kas naudu un dahwanas atnesse basnizaskungeem, jeb zittu kahdu darbu fohlijahs isdarriht par atlihdsinaschanu, ne ween grehkus peedewe, bet arri par swehtu wihru sluddinaja, zaur ka nopelnu atkal warreja doht zitteem grehku peedohschanu. Tomehr ne weenai basnizai ne bija tahds pulks labbu darbu sawa krahjumà, ka tai Lateran-basnizai Rohmas pilssehtà. Sluddinaja un mahzija tà: »Zif par trim deenahm un naktim uhdens lahstites pill no padebbescheem wirs semmes, tif pat deenu pulks ar labbeem darbeem effoht schai basnizai sawa krahjumà, ko par naudu warroht pahredoht grehzineekeem, un grehkus peedoht, ne ween par nodsihwotu laifu, bet arri us preekschu us wissu muhschu.« — Ihyaschi saktà zettordeenà tikke wisfeem teem sluddinata grehku peedohschana, kas to bija pirkuschees par naudu, woi few nopelnijuschi ar zitteem kahdeem darbeem.

Wehl arri tas eeraddums, ka pahwests un biskapi schinni deenà 12 nabbageem kahjas masga un tad tohs pameelo ar gahrdu ehdeenu un dsehreenu.

Tanni 1718tà gaddà 14tà April m. d. gaddijahs, ka kahdi 12 Luttera tizzibas wihri tikke masgati un meelohti; bet masgatais pehz sinnaht dabbujis, ka ne bijuschi no Rattolu tizzibas, tohs bahrgi nolahdeja. — Tas nu gan ne bija teizams, ka schee kautini gabje Rattolu basnizà, gribbedami Rattolu tizzibu sineet; bet jo grehzigi irr tas, ka pahwests wiffas tahs krisitas draudses saktà zettordeenà nolahd, kas naw Rattolu tizzigi. — Jesus Kristus muhsu pestitais mahzija: »swehtijeet un ne nolahdeet,« un wehl schkirdamees no saweem mahzeekem teem peekohdinaja: »pee ta ikweens pasihš, ka juhs manni mahzeekti effat, ja jums mihlestiba irr sawa starpà,« un us tahdu brahligu mihlestibu eezehle arri sawu peeminneschanas meelastu. — Bet weetneeks strahda zittadi, ne kà meisteris. Jesus swehti, pahwests lahd. — Gan wezzòs laifòs, kamehr laudin ne bija bihbele rohka, kas tohs pamahzija no ihstahm Jesus mahzibahm, bija gruhti panessams pahwesta lahstis; jo tahdu

ikweens Rattolu tizzigs wajaja un eenihbeja un ikweens warreja winnu fisti un sakehsibt, kà gribbedams, bet glahbschanu ne atradde nedf pee teefahm, nedf zittur kur; tahds bija isflehgt no zilweku beedribas un eestumts swehru jeb lohpu kahrtà. — Wehl scho baltu deen, kà jau minnejam, pahwests Rohmas pilsehta nolahd katrà saltà zettor-deenà tohs, kam naw Rattolu tizziba, un arri mehs Widsemneeki un Kürsemneeki, kas gohdajam Deewu garrà un pateesibà un labprahd taujam, lai ikweens Deewu gohdina pehz sawas atsihschanas, arri mehs nabbagi Latweeschi lihds ar zitteem Luttera un Kalwihna tizzigeem teekam nolahdeti; bet winna lahsts ne spehj ne mattinu aiskahrt: — Deewa garra apstrahdaschanu ne spehj pee mums aiskaweht. — Turpretti zaur prah-tigu behrnu skohleschanu un audsinaschanu, zaur apdohmigu bihbeles lassichanu, spred-diku klausichanu skaidra Deewa atsihschana un brahliga mihlestiba jo deenas wairaf isplattahs Luttera un Kalwihna draudsès, un wiffi mahni un neeki eet masumà un beidscht suddin suddihs.

X. Leela peeftdeena.

Tà nosauzam Jesu nahwes deenu, kurrà tas Rungs sawu leelu pestichanas darbu pabeidse un apsehgelaja ar affinainu krusa nahwi. — Daschi kristiti laudis swehtija jau Ztrà gaddu simteni scho peeminnas deenu, bet 4tā gaddu simteni tikke winna ihsti eezelta no ta keisera Konstantina ta leela, kas pats peenehme kristigu tizzibu. Jau wezzòs laikòs tikke schi deena ar augstu firds zillaschanu swehtita. Kà Jesu pee krusa kahrdams, pahr teem Deewu luhdse, kas winnu mohzija: »Tehws, peedoh-di teem, jo tee ne sinna ko tee darra«, tà wezza kristita draudse luhdse arri pahr saweem eenaidneekem un wajatajeem; — un to arri mums buhs darriht ne ween leelàs peeftdeenàs, bet ikdeenàs.

Wisseem kristiteem laudim irr un paleek weenumehr schi deena wehrà leekama un dahrgi zeenijama, kas swehtijama ar firds zillaschanu us Deewu un Jesu. Gan ihsti kristigs zilweks sawu krusa fistu un augschamzehlufschu pestitaju Jesu weenumehr prah-tà turrehs, bet schinni deenà, kur mehs swehtà sapulzeschanà, ar garra azzim winnu pee krusa usfattam un rebsam to wistainaku sawas deewigas mahzibas deht zeescham un sawas affinis tezzinajam, zif wairaf mehs tohpam skubbinati, winna deewigas mahzibas skaidri saprast mahzitees, un weenigi no winna muttes mahzitees, zaur ko tas gars skaidrs, nesamaitahs no winna nemts, mums teek eedohts; — zeek wairaf zaur winna neschaubigu pastahwibu eeksch wiffa labba mehs tohpam skubbi-nati, winna pehdahm pakkat staigahs.

1. Kristus laudis, swehtijeet Pestitaja nah-wes deenu! Mihlestiba swehtijeet kauschu pestichanas deenu! Jesu garrà dsihwojeet! Jesu garrà mihlojeet! 2. Jesu gars lai apgaismo Mahzitajus, klausitajus! Jesu gars lai iskaidro Mufsu tautas skaidrotajus! Lai suhd faites nespohdras! Lai spihd skaidras mahzibas! 3. Tad, Rungs Jesu, peeaugfim Debbes Tehwa atsihschana, Dsihwi ne nomohzifim Ne-	prah-tigà gudroschanà, Nr ko prahtus sajazam, Labbaki ne paleekam. 4. Tawàs swehtàs mahzibàs Newaid wahr-du sajaulschana; Skaidras tahs un deewigas, Tà kà behrens tahs saprast manna; Sinnadams scho, isfauzi: »Schurp man pakkat, zilweki!« 5. Lai tad weenreis atmettam Dsttu prah-ta muldeschanu; Tawà gaisnà staigajam Turp us winnu dsihwoschanu! Lai pee mums, Rungs, tawàs zeeschanas Weenmehr tawà garrà sweht-